

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. sausio 11 d.
(OR. en)

5152/22

LIMITE

AGRI 4
AGRIORG 2
WTO 4

PRANEŠIMAS

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Tarybai

Dalykas: Su prekyba susiję žemės ūkio klausimai
– *Pasikeitimas nuomonėmis*

Rengiantis 2022 m. sausio 17 d. įvyksiančiam Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdžiui delegacijoms priėdė pateikiamas informacinis dokumentas, kad jos galėtų geriau pasirengti diskusijoms pirmiau nurodytu klausimu.

Su prekyba susiję žemės ūkio klausimai

1. Praėjus **šešiasdešimčiai metų** nuo tada, kai pradėta įgyvendinti bendra žemės ūkio politika (BŽŪP), Europos Sąjunga yra didžiausia žemės ūkio maisto produktų eksportuotoja ir trečia pagal dydį šių produktų importuotoja pasaulyje. Ši sėkmė aiškiai susijusi su BŽŪP, kuria remiamas konkurencingumas ir inovacijos, taip pat saugių, tvariai gaminamų, maistingų ir aukštos kokybės produktų gamyba, kartu nuolat ją koreguojant, kad pirmiau minėto tikslo būtų siekiama mažiausiomis įmanomomis sąnaudomis ir mažiausiai prekybą iškreipiančiu būdu, taip sudarant palankesnes sąlygas ES laikytis tarptautinių vystymosi įsipareigojimų, pavyzdžiui, bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS) ir iniciatyvų „viskas, išskyrus ginklus“.
2. Šie netiesioginiai su prekyba susiję BŽŪP laimėjimai ir sėkmingas pastarojo meto uždavinių, susijusių su COVID pandemija, sprendimas užtikrinant maisto pakankamumą Europos vartotojams dar kartą parodė, visų pirma neseniai patvirtintos BŽŪP reformos ir bendro pareiškimo, kurį Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija priėmė pagal susitarimą dėl reformos (dok. 14190/21 ADD 1), kontekste, kad Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba ir jos parengiamieji organai atlieka svarbų papildomą vaidmenį formuojant ES prekybos politiką tais klausimais, kurie daro poveikį jos kompetencijai priklausantiems sektoriams. Tai ypač pasakytina tuomet, kai siūlomi visiems suinteresuotiesiems subjektams naudingi sprendimai, kartu laikantis pagrindinių aprūpinimo maistu saugumo, darnaus vystymosi ir kovos su klimato kaita prioritetų, tuo pačiu metu padedant laikytis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų ir remiant politikos iniciatyvas (o ne jiems kenkiant), visų pirma prekybos ir darnaus vystymosi srityse.
3. Šiuo atžvilgiu Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba ne kartą pabrėžė, kad, nors svarbu laikytis ES įsipareigojimų pagal tarptautinę taisyklėmis grindžiamą sistemą ir šalių partnerių atžvilgiu, taip pat svarbu apsaugoti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą nuo protekcionistinių priemonių, atsirandančių dėl prekybos ginčų ar kitų užsienio politikos sprendimų, ir užtikrinti, kad importuojami žemės ūkio produktai atitiktų Europos standartus.

4. Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba apie naujausius pokyčius su prekyba susijusiais žemės ūkio klausimais paskutinį kartą buvo informuota 2021 m. lapkričio mėn. posėdyje. Verta paminėti šiuos naujausius pokyčius ir apibendrinti senuosius.
5. Derybos dėl galimų 12-osios **PPO** ministrų konferencijos rezultatų tęsiasi po to, kai praėjusių metų lapkričio mėn. ši konferencija buvo atidėta. Keturi pagrindiniai svarstomi klausimai yra prekyba ir sveikata, subsidijos žuvininkystei, PPO institucinė reforma ir žemės ūkis. Dar nenustatyta nauja data, nors Indija paprašė surengti virtualią ministrų konferenciją, kurioje būtų sprendžiamas PPO atsako į dabartinę pandemiją klausimas, visų pirma intelektinės nuosavybės (prekyba ir sveikata) komponentas. Kalbant apie žemės ūkio segmentą, vis dar svarstomi visi lapkričio mėn. svarstyti klausimai, įskaitant skaidrumo didinimą, vidaus paramą, konkurenciją / apribojimus eksporto srityje, valstybės atsargų kaupimą ir patekimą į rinką. Tačiau kadangi labai skiriasi PPO narių pozicijos, labiausiai tikėtinas 12-osios ministrų konferencijos rezultatas vis dar būtų darbo programų rinkinys, kuriuo būtų vadovaujama būsimoje derybose, nedarant poveikio rezultatams. Skaidrumo didinimas galėtų būti tokio rezultato dalis, taip pat susitarimas dėl eksporto apribojimų elemento (iš esmės Pasaulio maisto programos pasiūlymas), darbo programų dėl prekybą iškreipiančios vidaus paramos ir galbūt dėl patekimo į rinką, taip pat dėl valstybės atsargų kaupimo. Sėkmingi rezultatai yra galimi, tačiau negarantuoti – labiausiai dėl to, kad skiriasi kai kurių pagrindinių PPO narių pozicijos. ES toliau konstruktyviai bendradarbiaus su kitomis PPO narėmis, kad būtų remiamasi pasiekta pažanga ir išvengta atsitraukimo derybose. Nepaisant to, kad 12-oji ministrų konferencija buvo atidėta, 2021 m. gruodžio 15 d. buvo pradėtos tam tikros PPO keliašalės iniciatyvos, įskaitant tris iniciatyvas dėl prekybos ir aplinkos tvarumo, pagal kurias Europos Sąjunga įsipareigojo didinti prekybos vaidmenį kovojant su klimato kaita ir saugant aplinką. Su šiomis pastangomis susijęs ir Komisijos pirmininkės vykdomojo pavaduotojo V. Dombrovskio raginimas suburti tarptautinę prekybos ministrų koaliciją siekiant skatinti prekybą aplinkosaugos prekėmis ir paslaugomis ir 2022 m. sušaukti ministrų susitikimą, skirtą prekybos, klimato ir tvarumo klausimams.

6. 2021 m. spalio 4 d. buvo užbaigtas rengti ir pasirašytas susitarimas su Australija dėl **PPO tarifinių kvotų paskirstymo** ES ir JK po „Brexit’o“. Be to, prieš pat Kalėdas buvo parafuotas susitarimas su Naująja Zelandija ir jis netrukus bus pateiktas Tarybai oficialiai patvirtinti. Daugiau jokių konkrečių pokyčių šioje srityje nebuvo.
7. Dvišalių santykių ir derybų srityje, atsižvelgiant į **JAV ir ES** prekybos ir technologijų tarybos ir G20 susitikimo Florencijoje rezultatus, techniniu lygmeniu buvo pasirašytas Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD ir JAV Žemės ūkio departamento bendradarbiavimo administracinis susitarimas siekiant plėtoti bendradarbiavimo pastangas, kad būtų keičiamasi žiniomis ir informacija, ir skatinti savitarpio supratimą pasaulinių iššūkių žemės ūkiui, su kuriais susiduria ir ES, ir JAV, akivaizdoje. Šis susitarimas papildė dialogus su kitais pagrindiniais partneriais, pavyzdžiui, Kinija, Japonija, Kanada ir kitais, kurie visi bus organizuojami 2022 m.
8. Kalbant apie LPS, sėkmingai vyksta derybos su **Naująja Zelandija** – siekiama jas užbaigti kuo greičiau, tačiau jos dar neužbaigtos. Komisija nurodė, kad reikės padaryti papildomų, nors ir nedidelių, nuolaidų dėl pieno ir jautienos produktų patekimo į rinką (taikant tarifines kvotas) su sąlyga, kad bus pritarta kitoms ES veržlioms pozicijoms, įskaitant naujausius valstybių narių prašymus dėl geografinių nuorodų. Taip būtų prisidedama prie pastangų užtikrinti, kad galutinis susitarimas būtų pasiektas paskutiniame etape, kuris turėtų įvykti vėliau 2022 m. Taip pat tikimasi, kad į susitarimą su Naująja Zelandija kaip esminiai jo elementai bus įtrauktos pažangios nuostatos dėl darnaus vystymosi, įskaitant nuorodą į Paryžiaus įsipareigojimus klimato kaitos srityje, dėl maisto sistemų ir dėl gyvūnų gerovės, atsižvelgiant į šiuo metu Komisijos atliekamos 15 punktų veiksmų plano dėl LPS skyrių, skirtų darniam vystymuisi, peržiūros, kuri turi būti užbaigta birželio mėn., rezultatus.
9. Į derybas su **Čile** taip pat įtraukta peržiūros nuostata, grindžiama 15 punktų veiksmų plano dėl darnaus vystymosi ir dėl Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo peržiūra, neseniai užbaigta rengti techniniu lygmeniu. Kalbant apie sutartas ES ir Čilės susitarimo nuostatas dėl patekimo į žemės ūkio rinką ir geografinių nuorodų, Komisija jas pristatė valstybėms narėms *ad hoc* techniniuose susitikimuose 2021 m. pabaigoje.

10. Be to, 2022 m. pradžioje bus atnaujintos derybos dėl LPS su **Indija** remiantis esamais Tarybos derybų įgaliojimais (kurie galėtų būti peržiūrėti remiantis atitinkamomis politinėmis gairėmis) ir atskiros derybos dėl susitarimo dėl geografinių nuorodų. Priešingai, derybose su **Indonezija** pastaruoju metu nepadaryta jokios esminės pažangos, o derybos su **Australija** vyksta lėtai – kitas etapas įvyks pavasarį. Vis dar laukiama, kol Taryba patvirtins derybų dėl LPS su **Meksika** ir **MERCOSUR** rezultatus.
11. Grįžtant prie kai kurių dvišalių patekimo į rinką klausimų, Komisija taip pat tebedaro spaudimą **Rusijai**, kad pastaroji išaiškintų, kaip taikomi jos nauji teisės aktai dėl vyno ženklinimo, kad Rusijos rinkoje nebūtų daromas poveikis Sąjungos geografinėms nuorodom, įskaitant nuorodą „Champagne“. Rusija toliau taiko draudimą daugeliui Europos žemės ūkio produktų. Komisija taip pat prašys surengti konsultacijas su Rusija PPO ginčų sprendimo sistemos kontekste dėl medienos tarifinių kvotų, nes neseniai Rusija jas *de facto* panaikino, taip padidindama ES taikomus eksporto muitus medienai. Nuo 2022 m. sausio 1 d. **Baltarusijos valdžios institucijos** taip pat uždraudė tam tikrų Sąjungos žemės ūkio produktų eksportą, netiesiogiai dar labiau apribodamos patekimą į Rusijos rinką, nes po 2014 m. nustatyto draudimo kai kurie Europos žemės ūkio produktai buvo nukreipti į Rusiją per Baltarusiją.
12. Tuo metu ES žemės ūkio maisto produktų eksportas į **Jungtinę Karalystę** vėl pasiekė iki „Brexit’o“ buvusį lygį, tačiau taip nėra importo į ES iš Jungtinės Karalystės atveju. Dar reikia įvertinti naujai nustatytos muitinės procedūros ES eksportui į JK poveikį, visapusiškos sanitarinės ir fitosanitarinės kontrolės taikymą 2022 m. ir Jungtinės Karalystės susitarimus, sudarytus su kitais prekybos partneriais, pavyzdžiui, Australija ir Naująja Zelandija, kuriuose numatytos didelės nuolaidos šių šalių žemės ūkio produktų patekimui į JK rinką. Tuo pat metu Komisija pradėjo intensyvias derybas su JK, kad rastų bendrai sutartus ilgalaikius sprendimus, susijusius su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos įgyvendinimu, nepradėdama pakartotinių derybų dėl jo nuostatų ir nekeldama pavojaus jo pagrindiniam politiniam tikslui. Taip pat pradėtos derybos su JK dėl santykių su Gibraltaru.

13. Galiausiai, Komisijoje daroma pažanga rengiant ataskaitą, kurios paprašė Taryba ir Europos Parlamentas vykstant deryboms dėl pasiūlymų dėl BŽŪP reformos priėmimo, siekiant įvertinti, ar pagrįsta ir teisiškai įmanoma taikyti ES sveikatos ir aplinkos apsaugos standartus (įskaitant gyvūnų gerovės standartus, taip pat procesus ir gamybos metodus) importuojamiems žemės ūkio ir žemės ūkio maisto produktams, taip pat nustatyti konkrečias iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti geresnį jų taikymo nuoseklumą laikantis PPO taisyklių. Komisija nurodė esanti pasirengusi per pirmuosius tris Prancūzijos pirmininkavimo mėnesius pateikti kai kurias preliminarias išvadas. Galutinė ataskaita turėtų būti parengta birželio mėn.

Baigiamosios pastabos

14. Atsižvelgiant į šiuos pokyčius, Tarybai būtų tikslinga 2022 m. pirmajame posėdyje surengti diskusijas dėl to, kokia turėtų būti ES dvišalių ir daugiašalių prekybos santykių su trečiosiomis šalimis žemės ūkio srityje kryptis.
15. Atsižvelgiant į tai, kad neseniai patvirtinta BŽŪP reforma, kurioje numatyta gerokai daugiau tvarumo ir griežtesni aplinkosauginiai standartai, ministrai galėtų pasinaudoti šia proga ir pateikti pastabų dėl dabartinės padėties dvišalėse ir daugiašalėse derybose ir įgyvendinant kitas Sąjungos iniciatyvas, visų pirma susijusias su tolesniu Darbotvarkės iki 2030 m. ir tarptautinio darnaus vystymosi skatinimu, kartu vengiant pastatyti Europos gamintojus į palyginti nepalankią padėtį ir propaguojant Europos gamybos modelį, tokiu būdu „eksportuojant“ BŽŪP sėkmę.